

XXXVI Olimpiada Filozoficzna

Zawody drugiego stopnia – drugi termin

Część II - Test

Informacje

- Test jest zapisany na 4 stronach
- Na rozwiązanie testu masz do dyspozycji 60 minut.
- Przy każdym zadaniu podana jest liczba możliwych do uzyskania punktów.
- Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie 40 punktów.
- Odpowiedzi należy zapisać czytelnie, proszę nie używać korektora, w przypadku błędnej odpowiedzi należy dany fragment wyraźnie przekreślić.

POWODZENIA!

Zadanie 1

6 pkt

Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania.

Jeśli chodzi o przyrodzone zdolności istoty zorganizowanej, tj. celowo przystosowanej do życia, to przyjmijmy zasadę, że znajdujemy w niej tylko takie narzędzia do jakiegokolwiek celu, które są do tego celu najstosowniejsze i najbardziej mu odpowiadają. Gdyby więc w istocie posiadającej rozum i wolę właściwym celem przyrody było jej utrzymanie, dobre powodzenie, słowem jej szczęśliwość, to przyroda poczyniłaby bardzo złe przygotowania do tego celu, obierając rozum stworzenia za wykonawcę tego zamiaru. Albowiem wszystkie czynności, które istota ta ma wykonać, i całe prawo jej zachowania się wyznaczałby jej znacznie dokładniej instynkt, i cel ów dalby się przez to daleko pewniej osiągnąć, aniżeli stać się to może kiedykolwiek za pomocą rozumu.

a) Kto jest autorem tego tekstu?

1 pkt

.....

b) Co jest główną tezą tego tekstu?

1 pkt

.....

c) Przedstaw argumentację autora na rzecz stawianej tezy.

2 pkt

.....

.....

.....

d) Sformułuj możliwą krytykę stanowiska autora tekstu.

2 pkt

.....

.....

.....

Zadanie 2

1 pkt

Zaznacz właściwą odpowiedź.

Wskaż przedstawiciela natywizmu:

- a) J.-F. Lyotard
- b) D. Hume
- c) Kartezjusz

Zadanie 3

4 pkt

Wskaż autorów przytoczonych cytatów, wybierając właściwe nazwiska spośród podanej poniżej listy.

Seneka, Kartezjusz, Z. Bauman, L. Wittgenstein, Arystoteles, H. Arendt F. Nietzsche

a)

Problem wartości współcierpienia i moralności opartej na współcierpieniu (jestem wrogiem haniebnego nowoczesnego rozmiękczenia uczuć) wydaje się, na pierwszy rzut oka, jedynie odizolowaną kwestią, odosobnionym znakiem zapytania; kto jednak raz tutaj utknie, ten nauczy się pytać: - przed tym, tak jak kiedyś przede mną, otworzy się nowy, rozległy widok, nowe możliwości ogarną go niby zawrót głowy, wynurzy się przed nim wszelki rodzaj nieufności, podejrzliwości, obawy, zachwieje się przed nim wiara w moralność, we wszelką moralność – a na koniec odezwie się nowe żądanie.

.....

b)

Skoro tedy szczęście jest pewnego rodzaju działaniem duszy, zgodnym z nakazami doskonałej dzielności, należy zająć się dzielnością. To bowiem może pozwoli nam lepiej zrozumieć istotę szczęścia. Zdaje się, że także prawdziwy mąż stanu poświęca najwięcej starań dzielności, ponieważ chce wyrobić w obywatelach dzielność i posłuszeństwo wobec prawa [...].

.....

c)

Pomyśl o narzędziach w skrzynce z narzędziami: jest tam młotek, są obcęgi, piła, śrubokręt, całówka, garnek do kleju, klej, gwoździe i śruby. - Jak różne funkcje tych przedmiotów, tak różne są też funkcje wyrazów. (A podobieństwa znajdują się tu i tam.)

.....

d)

Z pewnością, skoro nie mam żadnego powodu sądzić, że jest jakiś bóg zwodziciel, a nawet nie rozważałem jeszcze racji, które dowodzą, że jest w ogóle Bóg, związany wyłącznie z tym poglądem powód do wątpienia jest nader słaby i, że tak powiem, metafizyczny. Ale żeby móc go całkowicie usunąć, przy najbliższej sposobności zbadać muszę, czy Bóg jest, a jeśli dojdę do tego, że jest, to będę musiał zbadać jeszcze, czy może być zwodzicielem.

.....

Zadanie 4

6 pkt

Uzupełnij brakujące miejsca w zamieszczonej niżej notce poświęconej filozofowi.

- .....(a) żył w latach 1469-1527 we Florencji. Jest najbardziej znany z pracy .....
- (b). W dziele tym przedstawił szereg swoistych porad dla władcy, między innymi, że władca powinien posiadać cechy dwóch zwierząt, tj. .... (c), ...(d). Z jego prac wyłania się.....
- (e) koncepcja człowieka. Zakładał on przy tym, że celem władzy jest .....(f).

Zadanie 5

1 pkt

Wskaż poprawną odpowiedź.

Spośród wymienionych poniżej myślicieli wskaż, który był materialistą:

- a) G. Berkeley
b) Platon

- c) K. Marks
- d) Augustyn z Hippony

Zadanie 6

6 pkt

Zrekonstruuuj stanowisko R. Rorty’ego, zawarte w cytacie, oraz przedstaw argument za i przeciw.

Przeciwieństwem ironii jest zdrowy rozsądek. Jest on bowiem hasłem tych, którzy wszystko, co ważne, bez wahania opisują za pomocą słów zaczerpniętych z finalnego słownika, do którego oni sami i otaczający ich ludzie przywykli.

a) stanowisko Rorty’ego: 2 pkt

.....
.....

b) argument za: 2 pkt

.....
.....
.....

c) argument przeciw: 2 pkt

.....
.....
.....

Zadanie 7

6 pkt

Podaj krótką charakterystykę poniższych koncepcji filozoficznych oraz wskaż jej przedstawiciela.

a) liberalizm proceduralny: 2 pkt

.....
.....
.....

Przedstawiciel: 1 pkt

.....

b) fenomenologia: 2 pkt

.....
.....
.....

Przedstawiciel: 1 pkt

.....

Zadanie 8

1 pkt

Zaznacz prawdziwe stwierdzenie w odniesieniu do filozofii A. Schopenhauera.

- a) Wola życia jest bezrozumnym pędem, dążącym do reprodukcji życia.
- b) Wola życia, jakkolwiek jest pędem, to jednak ograniczona jest przez powszechne prawo moralne.
- c) Wola życia dąży do powszechnego postępu ludzkości.

Zadanie 9

4 pkt

Uzupełnij zdania poprzez wskazanie myśliciela:

- a) ..... stworzył szkołę filozoficzną zwaną Ogrodem.
- b) Wedle..... monady nie mają okien.
- c) ..... twierdził, że sowa Minery wylatuje o zmierzchu.
- d) W przekonaniu.....są trzy typy osobowości, tj. estetyczny, etyczny i religijny.

Zadanie 10

1 pkt

We wnioskowaniu

Na wyspie Molokai w archipelagu Hawajów występuje mały ptaszek – aloalai. Zatem niektóre aloalai nie śpiewają, bo wśród aloalai nie zdarzają się pary monogamiczne.

wniosek wynika z przesłanek, tylko jeśli przyjmie się pewną dodatkową przesłankę. Taką dodatkową przesłanką może być zdanie:

- a) każdy ptak monogamiczny jest śpiewający
- b) każdy ptak śpiewający jest monogamiczny
- c) niektóre ptaki śpiewające nie są monogamiczne
- d) niektóre ptaki łączące się w pary monogamiczne nie są ptakami śpiewającymi

Zadanie 11

2 pkt

Dla każdego z przytoczonych niżej zdań wskaż, czy na mocy reguł rachunku zdań wynika ono logicznie z następującego opisu pewnej sytuacji: „Jeśli Piotr widział Olgę w kinie, to Olga ma dobre alibi. Jeżeli Olga ma dobre alibi, to Zenon jest podejrzany. Ale Olga nie ma dobrego alibi”.

- a) Nieprawda, że Piotr widział Olgę w kinie
- b) Jeżeli Zenon nie jest podejrzany, to Piotr nie widział Olgi w kinie
- c) Nieprawda, że Zenon jest podejrzany
- d) Zenon jest podejrzany

Zadanie 12

2 pkt

Z poniższej pary zdań

Niektórzy pszczelarze są artystami

Żaden pszczelarz nie jest filozofem

wynika

- a) niektórzy filozofowie nie są artystami
- b) niektórzy artyści nie są filozofami
- c) niektórzy artyści są filozofami
- d) żadne z powyższych